
Livskvalitet og fatigue ved inflammatoriske tarmsykdommer

DOKTORAVHANDLINGER

GERT HUPPERTZ-HAUS

hhge@sthf.no

Inflammatoriske tarmsykdommer er assosiert med dårligere helserelatert livskvalitet og mer fatigue hos kvinner enn hos menn.

Foto: Privat

Insidensen av inflammatoriske tarmsykdommer (IBD) er økende, spesielt i den nordlige hemisfæren. Det estimeres at mellom 30 000 og 40 000 mennesker i Norge lider av Crohns sykdom eller ulcerøs colitt. Sykdomsforløpet er svingende og uforutsigbart. Mange pasienter, spesielt de med Crohns sykdom, vil oppleve behov for avansert medikamentell behandling eller operative inngrep.

I mitt doktorgradsprosjekt undersøkte jeg helserelatert livskvalitet og fatigue i en norsk pasientkohort (n = 438, IBSEN-studie) og i en europeisk pasientkohort (fra 7 land, n = 769, EC-IBD-studie), henholdsvis 20 og ti år etter sykdomsdebut. Disse dataene ble sammenlignet med data fra bakgrunnsbefolkningen i Norge og i deltagende europeiske land.

Gjennomsnittlig livskvalitet i begge kohortene var ikke signifikant lavere enn i bakgrunnsbefolkningene. Derimot var forekomsten av fatigue hos pasientene høyere enn hos resten av befolkningen. Kvinner, spesielt de med Crohns sykdom, opplevde redusert helserelatert livskvalitet og høyere grad av fatigue

enn menn, uavhengig av objektiv sykdomsaktivitet. Redusert livskvalitet var assosiert med mage- og tarmplager og redusert deltagelse i arbeidslivet, mens fatigue var assosiert med mage- og tarmplager, redusert søvnkvalitet og tendens til angstlidelser og depresjon.

Selv om livskvalitet og fatigue er påvirket av opplevde symptomer fant vi ingen assosiasjon til objektive betennelsesmarkører. Muligens påvirker psykososiale faktorer og nedsatt mestringssevne livskvalitet og fatigue. Søkelys på videre forskning bør derfor ligge på disse områdene.

Disputas

Gert Huppertz-Hauss disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo 20.10.2017. Tittelen på avhandlingen er: *Health-related quality of life and fatigue in long standing inflammatory bowel disease: The IBSEN study*.

Publisert: 8. mai 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0153

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2025. Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. desember 2025.